

Sygnatura akt II Ca 1272/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Paweł Szewczyk
Sędziowie:	SO Katarzyna Serafin-Tabor SO Anna Nowak (sprawozdawca)

Protokolant: protokolant sądowy M. Ł.

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. O.

przeciwko (...)

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieliczce

z dnia 30 marca 2016 r., sygnatura akt I C 1349/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Anna Nowak SSO Paweł Szewczyk SSO Katarzyna Serafin - Tabor

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 września 2016r.

Powódka K. O. domagała się zasądzenia od strony pozwanej (...)(poprzednio (...) Spółki Akcyjnej w S.) kwoty 19.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia (...) do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku z wypadkiem jaki miał miejsce w dniu (...) na drodze w miejscowości K. oraz kwoty 11.000 zł tytułem odszkodowania w związku z poniesionymi przez powódkę kosztami opieki, badań i porad lekarskich, zniszczonego

telefonu komórkowego oraz niezrealizowanej nagrody w postaci wycieczki zagranicznej, a nadto zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

Na uzasadnienie zgłoszonego żądania powódka wskazała, iż na skutek zderzenia pojazdów doznała obrażeń ciała w postaci zwichnięcia kręgu odcinka szyjnego kręgosłupa, urazu skrętnego kręgosłupa szyjnego, podwichnięcia bocznego zęba obrotnika oraz stłuczenia klatki piersiowej; do dnia dzisiejszego odczuwa ujemne następstwa przedmiotowego zdarzenia, które negatywnie wpłynęło na jej życie rodzinne, zdrowie fizyczne i psychiczne. Powódka podała, że od chwili zdarzenia ma zawroty głowy przy wykonywaniu jakiegokolwiek ruchu, drętwienie górnych kończyn, nudności i wymioty, odczuwa ból kręgosłupa i kończyn. Skutkiem wypadku jest również znaczny spadek poczucia pewności siebie i bezpieczeństwa na drodze, a także trauma powypadkowa i koszmary nocne. Powódka podniosła, iż wypłacona jej kwota zadośćuczynienia w wysokości 5.500 zł jest rażąco niska i niewspółmierna w stosunku do doznanego przez nią uszczerbku fizycznego i psychicznego, a dochodzone roszczenie ma na celu wynagrodzenie jej skutków traumatycznych zdarzeń, które w następstwie wypadku wystąpiły w jej życiu.

Jako uzasadnienie dla żądania kwoty odszkodowania powódka podała, że w trakcie zdarzenia z dnia (...) zniszczeniu uległ jej telefon komórkowy, który zakupiła w dniu (...) za kwotę 1.880,30 zł. Dalej podała, że w dniu (...) wygrała nagrodę o wartości 6.800 zł w postaci wycieczki na (...) z terminem wyjazdu na dzień (...), z którego nie mogła skorzystać z uwagi na konieczność poddania się leczeniu powypadkowemu. Wskazała, że strona pozwana wypłaciła jej tytułem odszkodowania kwotę 791,48 zł, odmawiając jednocześnie zwrotu kosztów badania MR kręgosłupa szyjnego w kwocie 715 zł oraz wizyty lekarskiej w kwocie 170 zł. W odniesieniu do kosztu opieki sprawowanej przez osoby trzecie nad powódką wskazała, że został on zaniżony. Kwota 588 zł stanowi koszt opieki za 42 dni po dwie godziny dziennie, przy założeniu że koszt opieki za jedną godzinę to kwota 7 zł. Tymczasem powódka wymagała opieki przez 6 tygodni w wymiarze wyższym niż dwie godziny dziennie, a minimalne wynagrodzenie opiekunki za godzinę w 2012r. wynosiło 9,37 zł.

W odpowiedzi na pozew(...) - poprzednik prawny(...) wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na rzecz strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Strona pozwana nie kwestionowała swojej odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia (...), jednakże zarzuciła, że wypłacone jej w toku postępowania likwidacyjnego zadośćuczynienie jest adekwatne do rozmiaru doznanej krzywdy, czasu trwania naruszeń prawidłowego funkcjonowania narządów ciała oraz stopnia natężenia cierpień powódki. W odniesieniu do kwoty zadośćuczynienia strona pozwana przywołała treść wyroków wskazujących na konieczność utrzymania zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, które nie może być jednocześnie źródłem wzbogacenia. W odniesieniu do odszkodowania z tytułu opieki osób trzecich nad powódką zarzuciła, że nie wykazała ona konieczności sprawowania nad nią opieki w zakresie przekraczającym 2 godziny dziennie, a złożone w tym przedmiocie oświadczenia osób bliskich nie mogą zostać uznane za wiarygodne. Sama wysokość stawki 9,37 zł za godzinę opieki została zdaniem strony pozwanej zawyżona. Koszt wizyty lekarskiej i badania MR kręgosłupa szyjnego jest roszczeniem nieuzasadnionym skoro generuje jedynie koszty nieproporcjonalne do stopnia uszczerbku na zdrowiu, a ponadto badanie to jest refundowane przez (...). Z kolei rekompensata kosztów wycieczki zagranicznej zdaniem strony pozwanej nie pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze zdarzeniem ubezpieczeniowym, a nadto wydatki w kwocie 6.800 zł nie zostały poczynione przez samą powódkę. Ponadto zarzuciła, że powódka nie wykazała, że w ogóle miała zamiar wykorzystać przyznaną nagrodę, a także dlaczego w wycieczce nie wzięła udziału, wobec znikomych obrażeń doznanych przez powódkę i znikomej intensywności leczenia. W odniesieniu do zwrotu kosztów zniszczonego telefonu strona pozwana podniosła zarzut niewykazania roszczenia.

Pozwane (...) zakwestionowało też żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od dnia doręczenia pozwu wskazując, iż dopiero orzeczenie sądowe aktualizuje ewentualny obowiązek zapłaty po stronie pozwanego i określa wysokość świadczenia, stąd też za ewentualny termin płatności może być uznany jedynie dzień ogłoszenia wyroku w niniejszej sprawie.

Pismem z dnia (...). powódka rozszerzyła żądanie zasądzenia odszkodowania o kwotę 3.400 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia (...) do dnia zapłaty w związku z poniesionymi kosztami rehabilitacji. Na uzasadnienie przedmiotowego żądania wskazała, że na skutek zdarzenia z dnia (...) pozostaje pod stałą kontrolą rehabilitacyjną. Przedłożyła 10 rachunków za wykonane zabiegi rehabilitacyjne, których koszt wyniósł 3.400 zł. Kolejnym pismem z dnia (...). powódka rozszerzyła żądanie o dalszą kwotę 2.400 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia (...) do dnia zapłaty tytułem odszkodowania w związku z kosztami masażu w (...)i(...).

W odpowiedzi na oba pisma strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. W szczególności zarzuciła, że powódka nie wykazała związku przyczynowego między zabiegami masażu w okresie od (...)do (...)i od (...) do (...), a zdarzeniem z dnia (...)

Wyrokiem z dnia 30 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w Wieliczce zasądził od pozwanego (...)z siedzibą w(...) na rzecz powódki K. O. kwotę 17065,30 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 4 stycznia 2013 roku; do dnia zapłaty; a w pozostałym zakresie powództwo oddalił (punkt 1) ; koszty procesu wzajemnie pomiędzy stronami zniósł; a kosztami opinii sądowej obciążył strony w częściach równych (punkt 2); nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa- kasy Sądu Rejonowego w Wieliczce od powódki kwotę 3016, 24 zł , a od strony pozwanej kwotę 3516,24 zł tytułem poniesionych w toku postępowania wydatków sądowych (punkt 3) .

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, iż bezspornym w sprawie było, że dacie zdarzenia z dnia 3 października 2012 r. poprzednika prawnego (...)z siedzibą w (...) - (...)łączyła z właścicielem pojazdu marki(...)o nr rej. (...), umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych potwierdzona polisą nr (...).

W następstwie przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego decyzją z dnia (...) (...) Spółka Akcyjna w S. uznała swoją odpowiedzialność za skutki zdarzenia z dnia (...)wypłacając jednocześnie kwotę 5.500 zł tytułem zadośćuczynienia, 588 zł tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich nad powódką przez okres 42 dni po 2 godziny dziennie i 7 zł za godzinę, 35,62 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu do placówek medycznych (78,8 km x 81/100kx5,65 zł) oraz kwotę 92,10 zł tytułem zwrotu kosztów zakupu środków farmakologicznych oraz kołnierza ortopedycznego. Kolejną decyzją z dnia (...)przyznano na rzecz powódki dalszą kwotę 62,20 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia oraz 13,56 z tytułem zwrotu dojazdów do placówek medycznych (30 kmx8/100x5,65 zł).

Sąd Rejonowy ustalił także, że w dniu (...)doszło do zderzenia pojazdu, którym kierowała powódka z pojazdem marki (...) Na miejsce zdarzenia nie zostało wezwane pogotowie ratunkowe. Bezpośrednio po wypadku powódka pojechała do domu. Na skutek ujawniających się u niej objawów drętwienia rąk i twarzy oraz bólu klatki piersiowej, szyi i karku dzień po zdarzeniu udała się do lekarza pierwszego kontaktu. W tym dniu nie udzielono jej pomocy z uwagi na dużą liczbę pacjentów. Dopiero następnego dnia uzyskała pomoc lekarską na (...). Po przeprowadzonym badaniu w tym konsultacji neurologicznej i wykonaniu zdjęcia rtg i TK rozpoznano u niej zwichnięcie kręgu odcinka szyjnego kręgosłupa oraz uraz skrętny kręgosłupa szyjnego, podwichnięcie boczne zęba obrotnika, a także stłuczenie klatki piersiowej. Powódka była obolała. Nie mogła głęboko oddychać. Wówczas zalecono powódce hospitalizację, do której nie doszło z uwagi na konieczność sprawowania przez powódkę opieki nad dziećmi. Zalecono jej również noszenie kołnierza sztywnego przez okres 6 tygodni oraz przyjmowanie domięśniowo leku (...) i (...). Po tym okresie w czasie wizyty kontrolnej zalecono jej dalsze noszenie kołnierza przez dalsze 6 tygodni.

W chwili zdarzenia powódka miała (...) lata. Prowadziła działalność gospodarczą. Zatrudniała dwóch pracowników. Po zdarzeniu z dnia (...)przez początkowy okres powódka nie mogła samodzielnie funkcjonować, w tym przyjeżdżać do siedziby prowadzonej działalności gospodarczej, a przez sześć miesięcy pozostawała na zwolnieniu lekarskim. Przez pewien krótki okres od trzech do czterech tygodni wymagała opieki osoby trzeciej, którą sprawował jej mąż i matka.

Na skutek utrzymujących się silnych dolegliwości bólowych kręgosłupa szyjnego z promieniowaniem do kończyny górnej prawej, międzyżebrowych i zawrotów głowy, dwanaście dni po zdarzeniu powódka zgłosiła się do (...), gdzie po

konsultacji neurologicznej potwierdzono uprzednio stwierdzone rozpoznanie. W czasie kolejnej wizyty w przychodni w dniu (...) oraz w dniu następnym powódka uskarżała się na bóle karku i potylicy oraz prawej ręki, a bóle nasilały się w nocy. Miała znaczne ograniczenie ruchomości kręgosłupa szyjnego. Z tego powodu w dniu (...) powódka została skierowana na badanie (...) kręgosłupa szyjnego, jednakże wobec długiego okresu oczekiwania na badanie refundowane przez (...) zdecydowała o skorzystaniu z badania wykonanego bez refundacji. Koszt wizyty lekarskiej wyniósł 715 zł. Powódka jeszcze miesiąc po zdarzeniu w dalszym ciągu odczuwała silne dolegliwości bólowe, z powodu których budziła się w nocy. Powodem problemów ze snem był też odczuwany przez nią lęk. U powódki stwierdzono zespół szyjny pourazowy i zespół stresu pourazowego. Mimo upływu czasu powódka w dalszym ciągu odczuwała dolegliwości bólowe z drętwieniem prawej ręki. Z tego też powodu skorzystała z porady lekarskiej, której koszt wyniósł 170 zł. W dniu (...) w czasie badania M. stwierdzono asymetrię ustawienia zęba obrotnika, ślady płynu i obecność ziarniny odczynowej. W tym czasie odczuwała lęki, była nerwowa i płaczliwa. Zalecono jej przyjmowanie leku (...). W okresie powypadkowym zażywała również lek (...) Cztery miesiące po zdarzeniu stan psychiczny powódki uległ poprawie, przy czym w dalszym ciągu miała objawy zespołu stresu pourazowego i zespołu pourazowego szyjnego.

Blisko pięć miesięcy po zdarzeniu, w dniu (...) powódka została skierowana na zabiegi fizjoterapeutyczne. Pierwszą wizytę powódka odbyła w tym samym dniu. Zabiegi rehabilitacyjne zakończyły się miesiąc później. Powódka w dalszym ciągu korzysta z zabiegów rehabilitacyjnych i masażu, jednakże wobec całkowitego powrotu powódki do zdrowia nie pozostają one w związku z zdarzeniem z dnia (...)

W wyniku zdarzenia z dnia (...) K. O. doznała niewielkiego uszkodzenia więzadła skrzydłowego, bez przerwania jego ciągłości. Skutkiem zderzenia pojazdów jest również stwierdzona u powódki niewielka asymetria położenia zęba obrotnika bez uszkodzenia więzadła poprzecznego. Powódka nie doznała uszkodzenia układu nerwowego. Konsekwencją wypadku jest występujący u powódki długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5%. W okresie bezpośrednio po urazie i w okresie trwającym około 3 miesiące ból występujący u K. O. był bardzo silny, zażywała w tym czasie leki przeciwbólowe. Następnie w miarę gojenia się wielkość dolegliwości bólowych ulegała stopniowemu zmniejszeniu. Aktualnie powódka powróciła do pełnego zdrowia jakim cieszyła się przed wypadkiem. Odczuwa jedynie nieznaczną punktową bolesność palpacyjną wyrostka kolczystego, przy czym ruchomość kręgosłupa i stawów kończyn jest dobra. Nie wymaga ona opieki osób trzecich. Brak jest trwałych następstwa pourazowych. Rokowania na przyszłość są dobre.

W momencie wypadku powódka pracowała. Prowadziła działalność gospodarczą. Aktualnie nie doznaje ona żadnych ograniczeń przy wykonywaniu czynności dnia codziennego. Prowadzi samochód, czego nie robiła w początkowym okresie po zdarzeniu. Obecnie czuje się dobrze. Co prawda zrezygnowała z jeżdżenia na nartach i kitesuffingi, ale uprawia nording walking.

Sąd Rejonowy ustalił także, że trakcie zdarzenia z dnia (...) uszkodzeniu uległ telefon marki (...) zakupiony przez powódkę trzy miesiące wcześniej za kwotę 1.889,53 zł. Naprawa uszkodzonego (...) nie była możliwa.

W dniu (...). powódka uzyskała informację o wygranej w postaci wycieczki na (...) w dniach od(...) do(...) o wartości 6.800 zł. W związku z wygraną powódka została zobowiązana do wskazania w terminie do (...) danych osób, które będą korzystały z wygranej. Jeszcze przed datą (...). jako osoby korzystające z wycieczki powódka wskazała siebie i męża. Na skutek doznanego urazu, jego objawów i konieczności poddania się leczeniu powódka została zmuszona do rezygnowania z udziału w wycieczce. Z uwagi na utrzymujące się u niej dolegliwości bólowe powódka nie wyjechała również na narty w sezonie zimowym na przełomie (...) i (...) Nie uprawia również kitesurfingu. Na skutek dolegliwości bólowych powódka została również zmuszona do przesunięcia terminów zabiegów stomatologicznych.

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy w oparciu o sporządzoną w toku niniejszego postępowania opinię (...) w (...) uznając ją za prawidłową i rzetelną, sporządzoną zgodnie z zasadami sztuki i skierowaną odezwą, przy uwzględnieniu wieloletniego doświadczenia zawodowego i wysokich kwalifikacji biegłych ją wykonujących. Sąd wziął również pod uwagę wyjaśnienia biegłych zawarte w piśmie datowanym na dzień (...), które jednoznacznie wskazują na charakter doznanego przez powódkę uszczerbku na zdrowiu.

Sąd uwzględnił również przedłożoną przez powódkę dokumentację medyczną, która posłużyła do postawienia prawidłowej diagnozy w zakresie uszkodzeń ciała powódki.

Jako logiczne, rzeczowe, wewnętrznie spójne i wzajemnie zbieżne, znajdujące potwierdzenie w pozostałym, zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym oceniono zeznania świadków M. K., M. O., M. C. (1), M. C. (2) i D. K. oraz korespondujące z nimi zeznania powódki, a w konsekwencji w pełni obdarzono je przymiotem wiarygodności.

W motywach rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie częściowo. Wobec nie budzącego wątpliwości faktu zaistnienia w dniu(...) zdarzenia komunikacyjnego, w następstwie którego K. O. doznała obrażeń ciała skutkujących wystąpieniem u niej długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5 % oraz biorąc pod uwagę, rodzaj doznanych przez powódkę obrażeń i długotrwałość cierpień z tym związanych, zarówno bezpośrednio po urazie i w okresie trwającym do 3 miesięcy, jak i obecnie odczuwane przez powódkę nieznaczne dolegliwości, zasadnym w ocenie Sądu Rejonowego było przyznanie powódce dodatkowego zadośćuczynienia w wysokości 7.500 zł. Ustalając wysokość świadczenia należnego powódce w tym zakresie Sąd wziął również pod uwagę wiek powódki w chwili wystąpienia zdarzenia wywołującego krzywdę, okoliczność iż w dacie wypadku pracowała zawodowo, co wiązało się z ograniczeniami w początkowym okresie i koniecznością rezygnacji z wykonywania pewnych czynności w domu w okresie nie dłuższym niż 4 tygodnie. W świetle powyższego i przyz zastosowaniu art. 445 § 1 k.c. zdaniem Sądu Rejonowego kwota 7.500 zł stanowi adekwatną wielkość w stosunku do doznanej przez powódkę krzywdy i nie może być traktowana jako rażąco wygórowana, nie narusza też zasad umiarkowania, czy przeciętnego poziomu życia i majątności stanowiąc odpowiednią rekompensatę cierpień doznanych przez powódkę.

Podstawę odszkodowania przyznanego powódce tytułem zwrotu wydatków poniesionych na leczenie stanowił z kolei art. 444 § 1 k.c. Za wykazaną przedłożonymi do akt fakturami Sąd uznał przy tym dochodzoną w tym zakresie przez powódkę kwotę 9.565,30 zł. Na kwotę tą złożyły się kwota 715 zł tytułem kosztów badania wykonanego w ramach usług nier refundowanych oraz kwota 170 zł tytułem wizyty lekarskiej. W ocenie Sądu poszukiwanie przez powódkę pomocy medycznej w sytuacji, gdy objawy bólowe ulegały stopniowemu nasileniu było zasadne, skoro powszechnie wiadomo, że okres oczekiwania na badanie refundowane ze środków publicznych przekracza 6 miesięcy. W ocenie Sądu okolicznością sprzeciwiającą się uwzględnieniu żądania zapłaty wypłaty odszkodowania w związku z wydatkami związanymi z leczeniem nie jest wykazanie, że poszkodowany mógł korzystać z usług refundowanych ze środków publicznych. Szkoda jest, bowiem skutkiem czynu niedozwolonego, a celem ubezpieczenia zdrowotnego nie jest łagodzenie odpowiedzialności sprawcy szkody, za którego w niniejszym przypadku odpowiedzialność przejął ubezpieczyciel.

Do odszkodowania należnego powódce należy w ocenie Sądu Rejonowego zaliczyć również wartość odpowiadającą niezyskanej korzyści w postaci wycieczki zagranicznej o wartości 6.800 zł. Jak wykazało postępowanie dowodowe termin wyjazdu przypadał na 10 dni po zdarzeniu, zatem w okresie , gdy powódka odczuwała silne bóle i wymagała opieki osób trzecich. Zatem nieskorzystanie z wycieczki pozostawało w bezpośrednim związku z zdarzeniem z dnia (...) Jako należne powódce odszkodowanie należy zaliczyć również koszt zniszczonego (...), zakupionego trzy miesiące wcześniej za kwotę 1.889,53 zł, którego naprawa nie była możliwa, na co jednoznacznie wskazał raport jego naprawy.

W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy oddalił roszczenia powódki uznając, że należna powódce kwota zadośćuczynienia wynosi 7.500 zł , co po doliczeniu kwoty uprzednio wypłaconej powódce przez ubezpieczyciela daje kwotę 13.000zł. W odniesieniu do dalszej kwoty odszkodowania Sąd stanął na stanowisku, że zabiegi rehabilitacyjne po upływie 6 miesięcy od zdarzenia i masaże , z których powódka korzysta do dnia dzisiejszego nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowo skutkowym z zdarzeniem z dnia (...) Za takim rozumieniem przemawia okoliczność ich znacznej odległości czasowej od zdarzenia w sytuacji gdy powódka powróciła do całkowitego zdrowia.

Z kolei w odniesieniu do kosztów opieki nad powódką w okresie dłuższym niż cztery tygodnie w zakresie przekraczającym 2 godziny dziennie Sąd uznał, że potrzeba opieki nad powódką nie została wykazana. Jak wskazali biegli powódka , co prawda wymagała opieki osób trzecich jednakże przez okres nie dłuższy niż cztery tygodnie. Tymczasem powódka otrzymała odszkodowanie za okres sprawowania nad nią opieki przez 42 dni po 2 godziny

dziennie. Powódka nie wykazała również by szkoda był koszt opieki nad nią sprawowanej przez osoby trzecie. Powódka bowiem żadnej szkody w rozumieniu art. 361 k.c. nie poniosła. Nie wydatkowała przecież żadnej kwoty swoim bliskim tytułem opieki.

Odsetki od zasądzonego na rzecz powódki świadczenia przyznano od dnia (...) tj. daty gdy roszczenie stało się wymagalne, co bezsprzecznie nastąpiło już w wymienionej dacie.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c.. uwzględniając charakter i przedmiot zgłoszonego przez powódkę roszczenia oraz fakt, iż powódka wygrała niniejszą sprawę w 50%. W oparciu o art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano ściągnięcie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Wieliczce od powódki i strony pozwanej, przy uwzględnieniu stopnia w jakim każda ze stron przegrała niniejszą sprawę stosownych kwot tytułem poniesionych wydatków.

Powyższy wyrok zaskarżyła strona pozwana (...)z siedzibą w (...)wywodząc apelację od tego orzeczenia i zaskarżając go w części zasądzającej od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 6.800,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia (...),tj. w zakresie pkt. 1 wyroku, a w konsekwencji w pkt. 2 i 3 wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi strona pozwana zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego a to art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 415 k.c., art. 822 k.c. oraz 361 k.c. poprzez jego błędną wykładnię skutkującą uznaniem, iż w poczet należnego powódcie odszkodowania w związku ze zdarzeniem z dnia (...) należy zaliczyć kwotę 6.800 zł jako równowartość nieuzyskanej korzyści w postaci wycieczki zagranicznej, podczas gdy prawidłowa wykładnia ww. przepisów winna prowadzić do wniosku, iż w związku z rezygnacją z uczestnictwa w wyjeździe powódka nie poniosła szkody majątkowej, do której naprawienia pozwana jest zobowiązana. W przedmiotowym stanie faktycznym nie sposób jest bowiem uznać, iż wskutek nie wykorzystania otrzymanej nagrody doszło do braku spodziewanego powiększenia majątku poszkodowanej, co jest warunkiem sine qua non zaistnienia szkody w postaci utraconych korzyści (lucrum cessans).

Wskazując na powyższe zarzuty strona pozwana domagała się zmiany wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części w punkcie 1 poprzez oddalenie powództwa w zakresie przewyższającym kwotę 10.265,30 zł, tj. co do zaskarżonej kwoty 6.800,00 zł, a także co do odsetek ustawowych liczonych od tej kwoty od dnia (...)w punkcie 2 i 3 – poprzez zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w stosunku do stopnia wygrania sprawy przez każdą ze stron, przy uwzględnieniu ostatecznego wyniku sprawy i obciążenie w takim samym stosunku stron kosztami sądowymi ewentualnie uchylecia orzeczenia Sądu I instancji w zaskarżonej części i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, a nadto zasądzenia od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że dochodzenie odszkodowania od ubezpieczyciela na podstawie art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 822 k.c. uwarunkowane jest spełnieniem przesłanek wskazanych w art. 361 k.c. W literaturze przedmiotu wykształciła się praktyka ustalania szkody majątkowej za pomocą tzw. metody dyferencyjnej, która polega na porównaniu stanu majątku poszkodowanego z chwili szkody, z hipotetycznym stanem, który istniałby, w przypadku gdyby zdarzenie nie zaistniało. Podobnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż w ramach przedmiotowej konstrukcji prawnej winno się kwalifikować jedynie takie przysporzenia w stanie majątkowym osoby poszkodowanej, które z wysokim prawdopodobieństwem nastąpiłyby gdyby nie zdarzenie powodujące szkodę. W świetle powyższego w ocenie strony pozwanej brak jest jakichkolwiek przesłanek, do uznania, że wobec rezygnacji z wyjazdu na wycieczkę przyznaną jako nagroda, powódka poniosła szkodę, którą można kwalifikować jako utraconą korzyść. W przypadku, gdyby powódka wyjechała na zaplanowane wczasy jej majątek w żaden sposób nie zostałby bowiem powiększony. A contrario wobec braku wyjazdu jej finanse nie doznały żadnego uszczuplenia. Roszczenia związane z brakiem wyjazdu na zagraniczną wycieczkę, wobec braku ich materialnego substratu, mogłyby być ewentualnie brane pod uwagę oceniając doznaną przez powódkę, na skutek zdarzenia z dnia (...), szkodę niemajątkową (a więc przy zasądzeniu stosownej kwoty tytułem zadośćuczynienia), o co jednakże strona powodowa nie wnosiła.

Nadto, w nawiązaniu do przytoczonej w toku procesu przez stronę powodową argumentacji zgodnie, z którą powódka mogła otrzymaną nagrodę spieniężyć na rzecz osoby trzeciej skarżący wskazał, iż możliwość uzyskania z tego tytułu

przez powódkę dochodu mogłaby być traktowana co najwyżej w kategoriach tzw. szkody ewentualnej, a więc prawnie obojętnej (szkoda ewentualna dotyczy sytuacji, w której istniała możliwość uzyskania przez poszkodowanego korzyści, w przypadku zaistnienia jednego z możliwych wariantów rozwoju wypadków). Zważyć bowiem należy, iż przed zaistnieniem szkody powódka oświadczyła, że z otrzymanej nagrody zamierza skorzystać osobiście wraz z mężem. Tym samym zrezygnowała z możliwości powiększenia swojego majątku o kwotę, którą ewentualnie mogłaby uzyskać w przypadku sprzedaży wycieczki osobie trzeciej.

Nadto z treści pisma informującego powódkę o przyznaniu nagrody wskazano, że w przypadku, gdy jej otrzymanie związane jest z prowadzoną działalnością gospodarczą (co ma miejsce w przedmiotowej sprawie) to wartość wczasów stanowi przychód z prowadzonej działalności. Wobec tego wskazać należy, iż nawet w przypadku ustalenia, że koszty wycieczki stanowią utracone korzyści powódki, to ich wartość nie wynosi 6.800,00 zł, lecz winna być obniżona o konieczny do uiszczenia z tego tytułu podatek dochodowy.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, w tym z tytułu kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zakwestionowania tych ustaleń, jako mających oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, czyniąc je tym samym także podstawą własnego rozstrzygnięcia, oraz dzieląc wywiedzioną z tych ustaleń oceną prawną objętego pozwem roszczenia, która przedstawiona została przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Powyższa ocena była kwestionowana przez stronę pozwaną jedynie w zakresie wysokości zasądanego na rzecz powódki odszkodowania z tytułu wskazanego w pozwie zdarzenia, za którego skutki jako ubezpieczyciel ponosiła strona pozwana. Strona pozwana wywodziła bowiem, iż z naruszeniem przepisu art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 415 k.c., art. 822 k.c. oraz 361 k.c. Sąd Rejonowy przyjął, iż na poniesioną przez powódkę szkodę w związku ze zdarzeniem z dnia (...) składa się także kwota 6.800 zł stanowiąca równowartość niezyskanej korzyści w postaci wycieczki zagranicznej, z której powódka nie mogła skorzystać na skutek odniesionych obrażeń w wyniku kolizji drogowej. W ocenie strony pozwanej nie można przyjąć, iż w związku z rezygnacją z uczestnictwa w wyjeździe powódka poniosła szkody majątkowej, do której naprawienia byłaby zobowiązana jako ubezpieczyciel. Zarzutów tych nie sposób podzielić. W szczególności Sąd Okręgowy nie dopatrywał się naruszenia art. 444 § 1 k.c. w związku z art. 361 k.c., dzieląc stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż nieskorzystanie przez powódkę z wycieczki o wartości odpowiadającej kwocie 6800 zł pozostawało w bezpośrednim związku z zdarzeniem z dnia (...), za którego skutki jako ubezpieczyciel ponosi strona pozwana. Przepis art. 444 §1 k.c. nie określa zakresu szkody podlegającej naprawieniu, natomiast kwestię tę reguluje art. 361 § 2 k.c., ustanawiający zasadę pełnego odszkodowania. Stosownie do tego przepisu, naprawienie szkody (w granicach normalnego następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła) obejmuje straty, które poszkodowany poniósł (damnum emergens) oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (lucrum cessans). W przypadku zatem odszkodowania przyznawanego na podstawie art. 444 § 1 k.c., przy zastosowaniu art. 361 § 2 k.c. szkodą podlegającą naprawieniu w ramach tego świadczenia jest, w przypadku utraconych korzyści (lucrum cessans), każda korzyść, której poszkodowany nie uzyskał m. in. z tej przyczyny, że uległ wypadkowi, w wyniku którego doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a którą by osiągnął, gdyby do tego nie doszło. Szkodą tą jest zatem wszystko to, co nie weszło do majątku poszkodowanego na skutek zdarzenia wyrządzającego szkodę, a inaczej mówiąc - to, co weszłoby do majątku poszkodowanego, gdyby zdarzenie wyrządzające szkodę nie nastąpiło (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2002 r., I CKN 132/01, LEX nr 53144). Sąd pierwszej instancji oparł ocenę istnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem z dnia (...), a niemożnością skorzystania przez powódkę z wycieczki, na poczynionych w sprawie ustaleniach faktycznych, z których wynikało, iż termin tej wycieczki przypadał za ledwie na 10 dni po zdarzeniu i w okresie kiedy stan zdrowia powódki spowodowany wypadkiem był na tyle zły, iż nie tylko odczuwała silne bóle, ale wymagała jeszcze pomocy osób trzecich, co uzasadnia wniosek, iż to na skutek doznanego urazu, jego objawów i

konieczności poddania się leczeniu powódka została zmuszona do rezygnowania z udziału w wycieczce. Skoro więc w następstwie wypadku, za które odpowiedzialność jako ubezpieczyciel ponosi strona pozwana, powódka nie mogła z uwagi na stan zdrowia spowodowany tym wypadkiem skorzystać z przedmiotowej wycieczki, to wartość tej wycieczki stanowi utraconą przez powódkę korzyść podlegającą naprawieniu w ramach świadczenia odszkodowawczego, jakie zostało zasądzone z tego tytułu na rzecz powódki. Powoduje to bezzasadność zarzutu obrazy art. 361 § 2 k.c. Zakres tego przepisu nie obejmuje co do zasady jedynie szkody ewentualnej, przez którą rozumie się utratę jedynie szansy uzyskania korzyści majątkowej. Różnica między szkodą w postaci *lucrum cessans* a szkodą ewentualną wyraża się w tym, że w wypadku tej pierwszej hipoteza utraty korzyści graniczy z pewnością, zaś w wypadku szkody ewentualnej prawdopodobieństwo utraty korzyści jest zdecydowanie mniejsze i z tego względu szkoda ta nie podlega naprawieniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2007 r., V CSK 174/07, LEX nr 442571). Skoro zaś zaskarżony wyrok oparty został na ustaleniu, iż wycieczka na (...) , którą wygrała powódka przypadać miała w dniach od dnia(...)do dnia (...), a z uwagi na wypadek, któremu uległa powódka i jego konsekwencje w postaci urazów jakich doznała, ich objawy i konieczności poddania się leczeniu powódka została zmuszona do rezygnacji z przedmiotowego wyjazdu, to nie można zakwestionować skutecznie oceny, że z dużym prawdopodobieństwem (graniczącym z pewnością), gdyby nie zaistniały wypadek powódka skorzystałaby z przedmiotowej wycieczki, w której udział wraz z mężem wcześniej zadeklarowała, a w rezultacie, że - na skutek utraty możliwości zrealizowania tego zamierzenia - poniosła szkodę w postaci *lucrum cessans*, odpowiadającą wartości nieuzyskanej z tego tytułu korzyści , na którą składała się wartość wycieczki wyrażająca się w kwocie 6800 zł. Nie można bowiem pominąć, iż powódka została zobowiązana przez organizatora do wskazania w terminie do (...) danych osób, które skorzystają z wygranej. Powódka wskazała, iż z nagrody skorzysta ona sama wraz z mężem. Z uwagi na wypadek, któremu uległa Powódka, a w konsekwencji, uraz jakiego doznała, jego objawy i konieczność poddania się leczeniu Powódka została zmuszona do rezygnacji z przedmiotowego wyjazdu. Wartość wycieczki wynosiła 6.800 złotych. Zatem powódka miała prawo żądać także w tym zakresie odszkodowania, które to żądanie słusznie zostało przez Sąd Rejonowy uwzględnione.

Z przytoczonych względów i na zasadzie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację strony pozwanej. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c., a złożyły się na nie koszty zastępstwa procesowego powódki w kwocie 1200 zł (§ 2 pkt. 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2005.1804).

SSO Anna Nowak SSO Paweł Szewczyk SSO Katarzyna Serafin-Tabor